

Antilliaanse en Arubaanse verdachten van misdrijven

Gregory Besjes en Ko Oudhof

Na twee eerdere artikelen over Antillianen en Arubanen, waarin onderscheid werd gemaakt naar herkomsteiland, wordt in deze bijdrage aandacht geschonken aan het aantal verdachten van misdrijven in deze bevolkingsgroep. Eerste generatie Arubanen en Antillianen afkomstig van de Bovenwindse eilanden worden minder vaak verdacht van een misdrijf dan de eerste generatie Curaçaoenaren en Bonairianen. De verschillen tussen de eilanden zijn bij de tweede generatie Antillianen en Arubanen veel kleiner dan bij de eerste generatie.

Inleiding

De laatste jaren is er vanuit politiek en beleid een toegenomen aandacht voor de Antilliaanse en Arubaanse bevolking in Nederland. Vooral Antilliaanse jongeren hebben, in vergelijking met andere groepen jongeren, op meerdere terreinen een grote achterstand (van San, 2007). De sociaal-economische positie van Antillianen¹⁾ en Arubanen is gemiddeld slechter dan die van de autochtonen. Zij hebben vaker een bijstandsuitkering en ook hun inkomen is gemiddeld lager dan dat van autochtonen (Bijl et al., 2005). Verder blijkt dat Antillianen en Arubanen vaker dan autochtonen geregistreerd staan als verdachte van een misdrijf (Blom et al, 2005).

Sinds kort is het mogelijk om in de Gemeentelijke Basisadministratie persoonsgegevens (GBA) de Antillianen en Arubanen te onderscheiden naar herkomsteiland met behulp van het kenmerk geboorteplaats. In dit artikel worden Antillianen en Arubanen die in 2003 verdacht werden van een misdrijf onderscheiden naar het eiland van herkomst²⁾. Ook zullen we beschrijven in hoeverre geconstateerde verschillen in de verdachtenpercentages verklaard kunnen worden door demografische en sociaal-economische achtergrondkenmerken.

De sociaal-economische positie vertoont vaak samenhang met criminaliteit. Zo worden mensen met een lagere sociaal-economische positie vaker verdacht van een misdrijf (Blom et al, 2005). De sociaal-economische positie van

Antillianen en Arubanen in Nederland blijkt per eiland te verschillen. Arubanen hebben een gunstiger arbeidsmarktpositie, een hoger inkomen en minder vaak een bijstandsuitkering dan Antillianen, dat wil zeggen, personen afkomstig van de eilanden Curaçao, Bonaire en de Bovenwindse eilanden (Harmsen en Arts, 2006). Alleen al op basis van de verschillen in sociaal-economische positie tussen de eilanden is te verwachten dat de verdachtenpercentages verschillen als we bij de Antillianen en Arubanen onderscheid maken naar het eiland van herkomst.

De verdachtgegevens zijn afkomstig uit het Herkenningssysteem (HKS), een landelijk dekkend informatiesysteem van de politie dat sinds 1986 in gebruik is om verdachten van misdrijven te registreren. Het HKS bevat diverse gegevens van de verdachten en het delict waarvan de persoon wordt verdacht, zoals vastgelegd in het proces-verbaal (Blom et al, 2005). Ten behoeve van onderzoeksdoeleinden is een deel van de HKS-gegevens door koppeling op persoonsniveau opgenomen in het Sociaal Statistisch Bestand (SSB). Het SSB bevat daarnaast gegevens op het gebied van onder andere demografie, arbeidsmarkt en onderwijs, die deels integraal beschikbaar zijn voor alle in Nederland wonende personen³⁾.

De analyses hebben betrekking op de Antillianen en Arubanen die op de laatste vrijdag van september 2003 in Nederland waren gevestigd en in de loop van 2003 verdacht werden van het plegen van een misdrijf. De totale eerste generatie Antillianen en Arubanen omvatte op de laatste vrijdag van september 2003 86 duizend personen (*staat 1*). De tweede generatie telde 46 duizend personen. Van de eerste generatie Antillianen en Arubanen werd in 2003 8,0 procent verdacht van een misdrijf. Voor de tweede generatie Antillianen en Arubanen bedroeg in 2003 het verdachtenpercentage 4,2 procent. Dat is hoog vergeleken met de

Staat 1
Antilliaanse en Arubaanse bevolking, eind september 2003

	Herkomsteiland				
	Aruba	Bonaire	Curacao	Bovenwindse eilanden	onbekend
1e generatie					
mannen	6 479	1 400	31 016	1 148	1 890
vrouwen	7 004	1 588	32 653	1 426	1 340
2e generatie					
mannen	3 595	461	12 816	395	6 189
vrouwen	3 547	458	12 319	345	6 067

³⁾ Voor meer informatie zie; <http://www.cbs.nl/nl-nl/menu/informatie/onderzoekers/ssb/ssb-info-medio-07.htm>

¹⁾ Wanneer wordt gesproken over Antillianen en Arubanen worden met Antillianen de personen bedoeld afkomstig van de eilanden Curaçao, Bonaire en de Bovenwindse eilanden (Sint-Maarten, Sint-Eustachius en Saba).

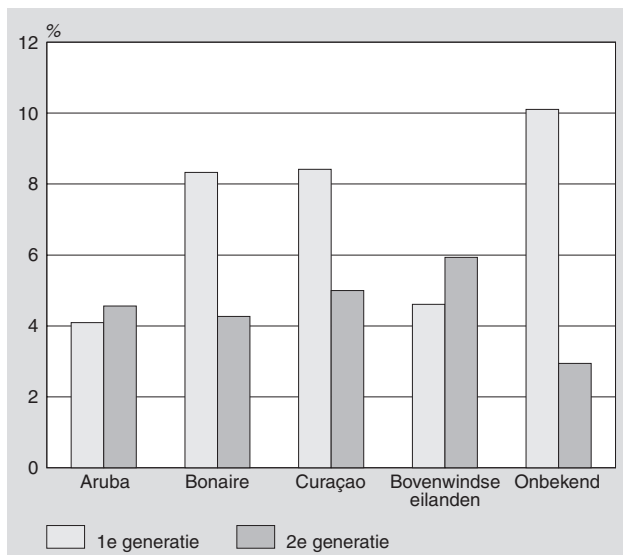
²⁾ Anders dan in Harmsen (2005) en Harmsen en Arts (2006) wordt hier ook het onderscheid naar eiland gemaakt voor de tweede generatie, dat wil zeggen de in Nederland geboren Antillianen en Arubanen. Voor hen is het eiland waar de moeder (of eventueel de vader) is geboren dus het indelingscriterium.

autochtone bevolking waarvan in 2003 1,1 procent verdacht werd van een misdrijf (Bijl et al., 2005). De berekening van het percentage verdachten heeft plaatsgevonden in verhouding tot de bevolking van 12 tot en met 79 jaar.

Verdachten

Onder de eerste generatie Antillianen en Arubanen zijn aanzienlijke verschillen tussen de herkomstlanden waar te nemen in de verdachtenpercentages (grafiek 1). Zo werd 8,4 procent van de eerste generatie Curaçaoenaren verdacht van misdrijf, tegen 4,1 procent van de eerste generatie Arubanen. Ook de op Bonaire geboren Antillianen laten met 8,3 procent een hoog percentage verdachten zien. De onbekenden in de grafiek zijn de Antillianen en Arubanen waarvan niet kon worden vastgesteld van welk eiland ze afkomstig waren; dit betreft voor de eerste generatie bijna 3300 personen.

1. Antilliaanse en Arubaanse verdachten van misdrijven naar generatie en herkomst, 2003

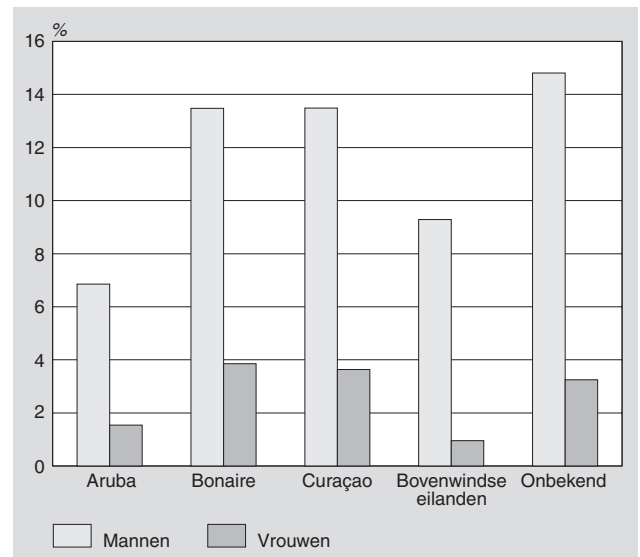

Bij de tweede generatie Antillianen en Arubanen zijn de verschillen in de verdachtenpercentages tussen de herkomstlanden onderling minder groot (grafiek 1). Omdat het hier gaat om kleine aantallen verdachten is het moeilijk om harde conclusies te verbinden aan deze onderlinge verschillen. De tweede generatie afkomstig van Curaçao en Bonaire wordt veel minder vaak verdacht van een misdrijf dan de eerste generatie. Het verdachtenpercentage onder de tweede generatie afkomstig van Aruba en de Bovenwindse eilanden verschilt weinig met dat van de eerste generatie.

Als we bij de eerste generatie Antillianen en Arubanen ook onderscheid maken naar geslacht zien we een overeenkomstig patroon. Zowel mannen als vrouwen afkomstig van Curaçao en Bonaire worden vaker verdacht van een misdrijf dan Arubaanse mannen respectievelijk vrouwen (grafiek 2). Vrouwen van de Bovenwindse eilanden worden met een verdachtenpercentage van 1 procent het minst vaak verdacht van een misdrijf. Vanwege een te lage cel-

vulling is het voor de tweede generatie niet mogelijk om een uitsplitsing te maken naar geslacht.

2. Eerste generatie Antilliaanse en Arubaanse verdachten van misdrijven naar geslacht en herkomst, 2003

Achtergrondkenmerken

Nu duidelijk is geworden welke verschillen in de verdachtenpercentages bestaan tussen de verschillende herkomstlanden, zal vervolgens worden beschreven in hoeverre deze verschillen verklaard kunnen worden aan de hand van demografische en sociaal-economische achtergrondkenmerken. Leeftijd, geslacht en sociaal-economische positie hebben een relatie met het wel of niet verdacht zijn van een misdrijf (Blom et al, 2005). Mannen worden vaker verdacht van een misdrijf dan vrouwen. Daarnaast zijn jongeren (tot 30 jaar) en mensen met een lage sociaal-economische positie oververtegenwoordigd onder de verdachten van misdrijven. Bij analyses voor alle verdachten in Nederland in 2003 bleek dat de grote verschillen in verdachtenpercentages tussen 1^e generatie Antillianen/Arubanen en autochtonen door correctie voor verschillen in diverse achtergrondkenmerken gehalveerd werden (Blom et al, 2005). Aangezien er per herkomsteland gemiddeld grote verschillen zijn in de sociaal-economische positie (Harmsen en Arts, 2006) verwachten we dat na corrigeren voor deze achtergrondkenmerken de verschillen van het wel of niet verdacht zijn van een misdrijf tussen de herkomstlanden kleiner zullen zijn.

Om de verschillen van het wel of niet verdacht zijn van een misdrijf tussen de herkomstlanden te corrigeren voor deze achtergrondkenmerken wordt gebruik gemaakt van logistische regressieanalyse. De invloed van de achtergrondkenmerken wordt getoetst aan de hand van twee modellen waarbij het wel of niet verdacht zijn van een misdrijf de afhankelijke variabele is. Het eerste model bevat alleen de herkomstlanden als onafhankelijke variabele. Het tweede model bevat daarnaast nog de onafhankelijke variabelen geslacht, leeftijd, of iemand betaald werk heeft of niet, of iemand wel of niet studeert en het inkomen uit loon en uitkeringen. In beide modellen wordt bij de variabele

Staat 2

Regressieschattingen van de kans om verdacht te zijn van een misdrijf voor Antillianen en Arubanen, voor en na correctie voor achtergrondkenmerken, odds ratio's

		Model 1	Model 2
		<i>Exp(B)</i>	<i>Exp(B)</i>
Eiland	Aruba (referentie)	1,000	1,000
	Bonaire	2,131**	1,730**
	Curacao	2,155**	1,750**
	Bovenwindse eilanden	1,134	0,905
	onbekend	2,637**	1,332
Geslacht	Mannen		4,837**
	Vrouwen (referentie)		1,000
Leeftijdsklasse	11–17 jaar		1,481**
	18–24 jaar		3,331**
	25–44 jaar		2,813**
	45–79 jaar (referentie)		1,000
Heeft wel of geen betaald werk	Geen betaald werk		2,065**
	Heeft betaald werk (referentie)		1,000
Studeert wel of niet	Studeert niet		4,622**
	Studeert (referentie)		1,000
Inkomen uit loon en uitkeringen	Geen loon en uitkering		3,110
	Tot 10 000 euro		3,031**
	10 000 tot 20 000		3,059**
	20 000 tot 30 000		1,621**
	Meer dan 30 000 (referentie)		1,000
Nagelkerke R2		0,01	0,159

** significant, $p < 0.01$.

herkomsteiland, Aruba als referentiecategorie worden gekozen. Vanwege te kleine aantallen personen kon deze analyse niet worden uitgevoerd voor de tweede generatie.

Staat 2 geeft de resultaten van de analyses voor en na correctie voor achtergrondkenmerken in de vorm van odds ratio's weer. Odds ratio's geven de kansverhoudingen weer ten opzichte van een referentiecategorie. Na correctie voor achtergrondkenmerken worden de verschillen tussen Aruba enerzijds en Curaçao en Bonaire anderzijds kleiner, maar verdwijnen niet. Het effect van studeren op het wel of niet verdacht zijn van een misdrijf is relatief groot. Antillianen en Arubanen die geen scholier of student zijn hebben een meer dan vier en half keer hogere kans om verdacht te zijn van een misdrijf dan diegene die wel studeren of scholier zijn. Daarnaast heeft ook de sociaal economische positie een zekere invloed. Zowel het niet hebben van een betaalde baan of het hebben van een laag inkomen uit loon en uitkeringen vergroot de kans op het verdacht worden van een misdrijf.

Conclusies

Binnen de eerste generatie Antillianen en Arubanen in Nederland bestaan grote verschillen in het percentage verdachten van een misdrijf wanneer de bevolkingsgroepen die afkomstig zijn van verschillende herkomsteilanden onderling worden vergeleken. Eerste generatie Arubanen en Antillianen afkomstig van de Bovenwindse eilanden worden minder vaak verdacht van een misdrijf dan de eerste

generatie Curaçaoenaren en Bonairianen. De verschillen blijken kleiner te zijn wanneer men rekening houdt met de verschillen in achtergrondkenmerken (zoals bijv. sociaal-economische situatie). Onder studenten is het verdachtenpercentage veel lager dan onder niet-studenten. Bij de tweede generatie Antillianen afkomstig van Bonaire en Curaçao zijn de verdachtenpercentages lager dan bij de eerste generatie. De onderlinge verschillen in verdachtenpercentage tussen de eilanden zijn kleiner dan bij de eerste generatie.

Literatuur

Blom, M., J. Oudhof, R.V. Bijl, B.F.M. Bakker (red.), Verdacht van criminaliteit, WODC/CBS, 2005.

Bijl, R.V., A. Zorlu, A.S. van Rijn, R.P.W. Jennissen, M. Blom, Integratiekaart 2005, WODC/CBS, 2006.

Harmsen, C.N., 2005, Eerste generatie Antillianen naar geboorte-eiland. Bevolkingstrends 53(4), blz. 22–24. CBS, Voorburg/Heerlen.

Harmsen, C.N., en K. Arts, 2006, Sociaal-economische positie van eerste generatie Antillianen en Arubanen in Nederland. Bevolkingstrends 54(2), blz. 45–47. CBS, Voorburg/Heerlen.

San, M. van, 2007, Verslaafd aan een flitsende levensstijl. Erasmus Universiteit.